

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudců Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce: **M. T.**, státní příslušník Ukrajiny

zastoupený JUDr. Jiřím Pokorným, Ph.D., advokátem
se sídlem Praha 2, Blanická 1008/28

proti

žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
se sídlem Praha 4, nám. Hrdinů 1634/3

za účasti: **K. K.**

zastoupená JUDr. Jiřím Pokorným, Ph.D., advokátem
se sídlem Praha 2, Blanická 1008/28

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 4. 2023 č.j. MV-54257-4/SO-2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 9. 5. 2023 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaný při novém posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany dospěl k závěru, že je dán důvod pro neudělení dočasné ochrany žalobci podle § 4 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „zákon č. 65/2022 Sb.“) ve spojení s § 56 odst. 1 písm. l) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 326/1999 Sb.“).
2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobce v rámci nového posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany namítal nesprávný výklad a užití § 52 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců (dále jen „zákon č. 221/2003 Sb.“). Konkrétně žalobce uvedl, že na území České republiky pobývá jeho snoubenka, které byla udělena dočasná ochrana. Dne 11. 11. 2022 spolu uzavřeli církevní sňatek. Na Ukrajině žil žalobce se snoubenkou ve společné domácnosti v době od 5. 9. 2021 do 16. 10. 2021 a od 15. 12. 2021 do 8. 2. 2022.
3. Žalovaný konstatoval, že žalobce nespadá do žádných kategorií osob, které jsou definovány v prováděcím rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice Rady 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „rozhodnutí Rady 2022/382“) a na které se toto rozhodnutí vztahuje povinně. Žalobce přicestoval na území států Schengenského prostoru/EU před 24. 2. 2022 na základě dlouhodobého víza vydaného Polskou republikou. Z tohoto důvodu se na žalobce nevztahuje čl. 2 odst. 1 písm. a) rozhodnutí Rady 2022/382. Žalobce tak již nebyl na území Ukrajiny „usazen“. Ze správního spisu je nepochybné, že žalobce k datu 24. 2. 2022 na Ukrajině nepobýval, jelikož dne 8. 2. 2022 vstoupil do Polské republiky na základě dlouhodobého víza vydaného Polskou republikou s platností od 10. 10. 2021 do 5. 4. 2022.
4. Žalobce nedoložil, že by byl v době, kdy došlo k napadení Ukrajiny Ruskou federací, tedy k 24. 2. 2022, závislý na své snoubence, či žil s družkou jako rodina a tvořil její součást. Pokud prokazatelně pobýval od 8. 2. 2022 v Polské republice, z logiky věci se nemohla rodina (jeho snoubenka) zdržovat a pobývat společně s ním na území Ukrajiny před 24. 2. 2022. V době příjezdu jeho snoubenky do České republiky dne 11. 3. 2022 disponoval žalobce výše uvedeným platným vízem a dne 8. 2. 2022 vstoupil na území Polské republiky.
5. Žalovaný poznamenal, že žalobce sice formálně pozbyl oprávnění k pobytu na území Polské republiky dne 5. 4. 2022, následujícím dnem však počalo běžet období 90denního pobytu na území států Schengenského prostoru/EU na základě bezvízového styku. Současně pokud státní příslušníci Ukrajiny pobývali na území Polské republiky na základě uděleného polského národního víza, jehož platnost vypršela po dni 24. 2. 2022, jejich pobytové oprávnění na území Polské republiky bylo automaticky prodlouženo do 24. 9. 2023.
6. Pro posouzení splnění podmínek definovaných v § 52 zákona o dočasné ochraně je podstatné, že se jedná o ustanovení, které vychází ze směrnice Rady 2001/55/ES ze dne

20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „Směrnice“). Sloučení rodiny upravené tímto zákonem vychází z požadavků čl. 15 Směrnice, přičemž z důvodové zprávy k § 51 a § 52 zákona o dočasné ochraně vyplývá, že u fakultativního sloučení rodiny by měla být posuzována podmínka společné domácnosti v době vzniku okolností vedoucích k vyhlášení dočasné ochrany a závislosti slučované osoby na cizinci požívajícím dočasné ochrany na území. I ze samotného normativního textu § 52 zákona o dočasné ochraně je nepochybné, že jednou z kumulativně stanovených podmínek pro udělení dočasné ochrany je skutečnost, že dané osoby spolu trvale žily v době, kdy došlo k událostem vedoucím k hromadnému přílivu vysídlených osob na území. Tuto skutečnost žalobce nijak neprokázal.

7. Důvody zřetele hodné jsou důvody, které jsou něčím výjimečné a specifické. Pokud jde o ochranu rodiny či zachování jednoty, definují pro tyto účely unijní i české právní předpisy rodinné příslušníky osob, kterým byla dočasná ochrana udělena. Žádost žalobce byla posouzena zejména ve vztahu k čl. 2 odst. 4 písm. c) rozhodnutí Rady 2022/382. Jedná se o ustanovení, které k zachování jednoty rodiny přímo směřuje. Žalobce však stanovené podmínky nesplnil. Nesplnění zákonných podmínek pro udělení dočasné ochrany definovaných rozhodnutím Rady 2022/382 pak nelze bez dalšího považovat za zřetelehodný důvod pro její udělení. Žalobce neuvedl žádné důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by bylo možno udělit mu dočasnou ochranu za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 52 zákona o dočasné ochraně. Bylo věcí žalobce, aby všechny rozhodné skutečnosti v rámci podané žádosti tvrdil, a nikoli věcí Ministerstva vnitra, aby zřetelehodné důvody našel. Žalobce měl možnost pobytu v bezpečné zemi, která ho na své území přijala. Nebyl tak nucen vycestovat na Ukrajinu, kde probíhá ozbrojený konflikt. Na základě vlastního uvážení přicestoval na území České republiky, kde dne 11. 1. 2023 požádal o udělení dočasné ochrany, přičemž jako důvod pro její udělení uvedl válku na Ukrajině. Vzhledem k situaci v domovské zemi měl však žalobce možnost využít ochrany jiného státu Schengenského prostoru/EU, na jehož území mu na začátku invaze vojsk Ruské federace na Ukrajinu bylo uděleno dlouhodobé vízum. Pokud tedy jde o postup podle § 52 zákona o dočasné ochraně, žalobce nesplnil dvě ze tří kumulativně stanovených podmínek, aby bylo možno jeho žádosti o dočasnou ochranu vyhovět.
8. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce namítl, že správní orgány posoudily jeho případ právně špatně a nezohlednily zásah do jeho osobního života, jiné závažné důvody, faktický stav situace Ukrajinců v ČR, a to zejména v otázce možnosti zajištění dokumentů nutných pro naplnění možnosti uzavření sňatku, tedy podmínek získání obligatorního statutu pro sloučení v rámci institutu dočasné ochrany. Právní rámec byl na faktický stav aplikován nesprávně. Jako rozporné se žalobci jeví posouzení toho, do jaké kategorie osob jej zařadit. Pro uvedené se správní orgány rozhodly použít kritérium, kde byl žalobce usazen. Dlouhodobé pracovní vízum však není trvalým pobytem, žalobce ani nic nesdělil ohledně toho, že by se necítil být usazen na Ukrajině, kam se chtěl vrátit po plánovaném posledním výjezdu, vzít si svou snoubenku a založit rodinu. Uvedené mu bylo znemožněno válkou, bohužel do tohoto plánu negativně vstoupilo i jinak nesmírně milé gesto Poláků ve vztahu k podmínkám prodloužení víz. Přijetí uvedeného názoru by

fakticky vylučovalo pro obdobné situace pracovní výjezdy do zahraničí, což je v ukrajinských podmínkách značně obvyklé schéma.

9. Zásadní rozpor žalobce spatřuje i v tom, že dle správních orgánů netvořil on a jeho snoubenka rodinu. Pojetí tohoto pojmu je třeba vykládat vždy s ohledem na okolnosti. Již na přepážce pracoviště Cigánkova bylo sděleno, že důvodem udělení má být § 52 zákona o dočasné ochraně, tedy udělení dočasné ochrany osobě blízké na základě důvodů hodných zvláštního zřetele. Tyto důvody jsou fakticky nucené společné fungování v rámci režimu 90 na 180. Posouzení žalovaného je založeno na mylné premise neusazenosti žalobce na Ukrajině. Správní orgány chybně vyhodnotily kumulativní podmínky a závislost vztáhly pouze na úroveň toliko materiální, kdy nebyly zohledněny emoční prvky.
10. Žalobce k tomu dále uvedl, že i tvorba rodiny v konzervativnějším smyslu, jak jej pravděpodobně chápou správní orgány, má určitá stadia. Ve zdejší kultuře bývá zvykem společné soužití a zasnoubení následované svatbou, případně potomstvem a společnými závazky. Žalobce se svou snoubenkou již mají první kroky tohoto vývoje za sebou, a to ještě před začátkem války. Nicméně v současné době nemohou z objektivních důvodů postoupit dále. Konzuláty jsou přeplněné, získat termín v rámci objednání je téměř nemožné, bez rezervovaného termínu je nemožné získat potřebné dokumenty. V době legálního pobytu žalobce na území ČR tak nemohli snoubenci formalizovat již uzavřený sňatek ve sňatek oficiální, a tudíž jsou z pohledu práva osobami blízkými, ale stále ne manžely. Takové svazky by měly být posuzovány dle svého obsahu, kdy vážný vztah by neměl být znevýhodněn oproti manželství. I neformální svazky jsou jedním z lidských práv dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Nezohlednění, resp. odlišné posuzování hloubky uvedených druhů soužití ze strany žalované je zásahem do takového práva žalobce a jeho snoubenky.
11. Žalobce s posouzením správních orgánů nesouhlasí. Je přesvědčen, že splňuje náležitosti dle čl. 2 odst. 1 písm. c) ve spojení s odst. 4 písm. a) rozhodnutí Rady 2022/382. Na udělení dočasné ochrany má nárok též z důvodů hodných zvláštního zřetele ve smyslu § 52 zákona o dočasné ochraně, a to v souvislosti s fungováním a plánováním rodiny na Ukrajině a vzájemné emoční závislosti, kterou u snoubenců není třeba více zkoumat.
12. Žalobce též poukázal na sdělení Evropské komise – Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, podle kterého by členské státy měly využívat svůj prostor pro uvážení s co největším ohledem na humanitární hlediska. Neudělení dočasné ochrany má na partnerský – skoromanželský vztah žalobce jednoznačně negativní vliv, neboť je tak v podstatě zhoršena možnost rozvíjení tohoto vztahu a jeho přesun do dalších fází. Tento stav lze považovat za podstatný zásah do rodinného života žalobce.
13. Žalovaný ve vyjádření k žalobě konstatoval, že zohlednil všechny skutečnosti, které žalobce uvedl, a to včetně dodatečně doplněných podkladů. Setrval na svém závěru, že žalobce nesplnil podmínky rozhodnutí Rady 2022/382 ani podmínky pro udělení dočasné ochrany podle § 51 a § 52 zákona o dočasné ochraně.
14. Při rozhodování soud vycházel zejména z následující právní úpravy:

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

15. Podle § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady.*
16. Podle § 3 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky dále uděluje dočasnou ochranu cizinci, který doloží, že a) byl ke dni 24. února 2022 držitelem platného povolení k trvalému pobytu na území Ukrajiny a b) jeho vycestování do státu, jehož je státním občanem, nebo části území anebo v případě osoby bez státního občanství do státu nebo části jeho území jeho posledního trvalého bydliště před vstupem na území Ukrajiny, není možné z důvodu hrozby skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.*
17. Podle článku 2 bodu 1. rozhodnutí Rady 2022/382 *toto rozhodnutí se vztahuje na následující kategorie osob vysídlených z Ukrajiny dne 24. února 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala:*
- a) ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022;*
 - b) osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníci třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a*
 - c) rodinní příslušníci osob uvedených v písmenech a) a b).*
18. Podle článku 2 bodu 4. písm. b) rozhodnutí Rady 2022/382 *pro účely odst. 1 písm. c) se rodinnými příslušníky rozumějí následující osob, pokud se již daná rodina zdržovala a pobývala na Ukrajině před 24. únorem 2022 nezletilé svobodné děti osoby uvedené v odst. 1 písm. a) nebo b) nebo nezletilé svobodné děti jejího manžela nebo manželky bez ohledu na to, zda se jedná o manželské či osvojené děti.*
19. Podle článku 5 odst. 1 Směrnice *Rada kvalifikovanou většinou rozhodne, zda se jedná o případ hromadného přílivu vysídlených osob na návrh Komise, která rovněž posoudí jakoukoli žádost členského státu na předložení návrhu Radě.*
20. Podle článku 5 odst. 3 Směrnice *rozhodnutí Rady zavádí v souladu s touto směrnicí dočasnou ochranu vysídlených osob, na něž se rozhodnutí vztahuje, ve všech členských státech. Rozhodnutí obsahuje alespoň tyto údaje: a) popis specifických skupin osob, na něž se dočasná ochrana vztahuje; b) datum vstupu v platnost dočasné ochrany; c) informace získané od členských států o kapacitách pro přijetí osob; d) informace získané od Komise, UNHCR a dalších příslušných mezinárodních organizací.*
21. Podle článku 15 odst. 1 Směrnice *pro účely tohoto článku se v případě, že rodiny existovaly již v zemi původu a byly rozděleny z důvodů souvisejících s hromadným přílivem, rodinnými příslušníky rozumějí tyto osoby: a) manžel nebo manželka osoby usilující o sloučení rodiny nebo její druh nebo družka, s kterým žije v trvalém vztahu v případě, že platné právní předpisy nebo praxe členského státu přistupují k nesezdaným párům obdobně jako k párům sezdaným v rámci jeho právních předpisů o cizincích; nezletilé svobodné děti osoby usilující o sloučení rodiny nebo nezletilé svobodné děti jejího manžela nebo manželky bez ohledu na to, zda se jedná o manželské, nemanželské či osvojené děti; b) jiní blízcí příbuzní, kteří v době události*

vedoucích k hromadnému přílivu žili jako rodina a tvořili její součást a kteří byli v dané době na osobě usilující o sloučení rodiny zcela či z větší části závislí.

22. Podle § 51 odst. 1 zákona o dočasné ochraně rodinnému příslušníku cizince požívajícího dočasné ochrany podle tohoto zákona se udělí oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany na základě jím podané žádosti.
23. Podle § 51 odst. 2 písm. d) zákona o dočasné ochraně rodinným příslušníkem cizince požívající dočasné ochrany se pro účely sloučení rodiny a poskytování finančního příspěvku rozumí druh či družka za předpokladu, že spolu trvale žili v době, kdy nastaly skutečnosti odůvodňující poskytnutí dočasné ochrany, a jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní.
24. Soud na úvod předesílá, že v posuzované věci byly splněny podmínky řízení pro meritorní přezkum napadeného rozhodnutí. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 8. 2023 č.j. 5 Azs 39/2023-24, soudní výluka zakotvená v § 171 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., se v případě rozhodnutí o dočasné ochraně neuplatní, neboť se nejedná o neudělení víza, nýbrž o neudělení dočasné ochrany. Opačný závěr by byl v rozporu s § 17 zákona o dočasné ochraně, jehož použití zákon č. 65/2022 Sb. nevylučuje. Žalobce současně vyčerpal řádné opravné prostředky ve smyslu § 5 a § 68 písm. a) s.ř.s., neboť žalobou napadá rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl o jeho žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany podle § 180e zákona č. 326/1999 Sb.
25. Poté, co soud přistoupil k věcnému posouzení žaloby, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
26. Žalobní argumentaci lze rozdělit do dvou námitkových okruhů. V prvním z nich žalobce brojí proti závěru správních orgánů, že nesplňuje podmínky článku 2 odst. 1 písm. a) ani b) rozhodnutí Rady 2022/382. Soud však této námitce nemůže přisvědčit. K tomu je třeba nejprve uvést, že osoby, na něž se vztahuje dočasná ochrana, jsou podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb., jednak cizinci, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady 2022/382, jednak další osoby, které na vnitrostátní právní úrovni vymezil zákonodárce v § 3 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. Do kategorie osob vysídlených z Ukrajiny zařadilo prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382 vedle blíže specifikovaných osob bez státní příslušnosti a státních příslušníků třetích zemí zejména ukrajinské státní příslušníky, kteří pobývali na Ukrajině před 24. 2. 2022 a jejich rodinné příslušníky. V případě žalobce není pochybnost o tom, že je ukrajinským státním příslušníkem. Žalobce rozporuje hodnocení kritéria, kde byl v rozhodném období usazen. Na tomto místě považuje soud za potřebné zdůraznit, že účelem přijatého rozhodnutí Rady 2022/382 je podle bodu 11 preambule zavedení dočasné ochrany ukrajinských státních příslušníků, případně státních příslušníků třetích zemí, kteří pobývali na Ukrajině, a počínaje dnem 24. 2. 2022 byli vysídleni v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den nastala. Z díkce čl. 2 odst. 1 písm. a) rozhodnutí Rady 2022/382 je zřejmé, že ochrana má být poskytnuta osobám, které pobývaly na Ukrajině před 24. 2. 2022 a ke dni 24. 2. 2022 nebo po tomto datu byly nuceny zemi opustit v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil. Smyslem přijaté unijní a vnitrostátní právní úpravy je zcela nepochybně to, aby byla poskytnuta okamžitá ochrana osobám, které jsou bezprostředně ohroženy situací v zemi či oblasti jejich původu.

Žalobce ani v žalobě nerozporoval skutkový závěr správních orgánů, že se od 8. 2. 2022 fakticky zdržoval na území Polské republiky, resp. že se ke dni 24. 2. 2022 nebo po tomto dni na Ukrajinu nevrátil. Ostatně v žádosti o nové posouzení důvodů vedoucích k neudělení dočasné ochrany poukazoval na to, že při podání žádosti o udělení dočasné ochrany explicitně požadoval posouzení jeho žádosti podle § 51 a z hlediska důvodů hodných zvláštního zřetele dle § 52 zákona o dočasné ochraně, nikoli tedy to, že byl v rozhodném období usídlen na Ukrajině. Soud se ztotožňuje se závěrem správních orgánů, že žalobce nemohl naplnit podmínky čl. 2 odst. 1 písm. a) ani b) rozhodnutí Rady 2022/382, neboť k datu 24. 2. 2022 na Ukrajině nepobýval. Ačkoli lze se žalobcem souhlasit v tom, že dlouhodobé pracovní vízum, kterým disponoval a které mu umožnilo pracovat v Polské republice, není trvalým pobytovým titulem, není tato okolnost pro posouzení věci podstatná. Žalobce, který z pracovních důvodů odjel do Polské republiky, zjevně neshledal důvod vrátit se na území své domovské země, která čelila vojenské agresi cizího státu. To potvrzuje žalobce i v žalobě, v níž výslovně uvedl, že se chtěl na Ukrajinu vrátit po plánovaném výjezdu, ale bylo mu to znemožněno válkou. Žalobce tedy využil možnosti zůstat na bezpečném území členského státu Evropské unie, přičemž netvrdil, že by byl nucen Polskou republiku opustit. K tomu lze poznamenat, že součástí spisového materiálu je sdělení, z něhož plyne, že žalobce se v únoru 2023 přestěhoval do Polska. Při absenci jiných prokázaných tvrzení lze proto usuzovat na to, že žalobce se v Polské republice usadil, resp. může na území tohoto členského státu Evropské unie legálně pobývat. Zmínit je třeba i tu skutečnost, že žalobce podal žádost o dočasnou ochranu až v lednu 2023, nikoli tedy bezprostředně poté, kdy byl návrat na Ukrajinu již rizikový. Přestože zákon č. 65/2022 Sb. v tomto ohledu neklade limity pro podání žádosti, nelze přehlížet konkrétní okolnosti případu. Navzdory tomu, že snoubenka žalobce získala dočasnou ochranu v České republice v březnu 2022, žalobce s podáním své žádosti otálel několik dalších měsíců. Jelikož tento svůj krok žalobce blíže neobjasnil, jeví se soudu z tohoto pohledu podání předmětné žádosti spíše jako účelové a nikoli skutečně nezbytné. Má-li být účelem poskytnutí dočasné ochrany vysídlené osobě okamžitá pomoc ve formě legalizace jejího pobytu na území určitého státu, nemůže být jako důvodná posouzena žádost podaná žadatelem, který není bezprostředně ohrožen situací ve své domovské zemi, protože může legálně pobývat v jiném bezpečném státě a této možnosti reálně využil. Žalobce tedy i z tohoto důvodu nemohl být osobou, na kterou se vztahuje dočasná ochrana ve smyslu článku 2 odst. 1 písm. a) rozhodnutí Rady 2022/382.

27. Ve druhém námitkovém okruhu žalobce namítal nesprávné posouzení jeho žádosti při aplikaci ustanovení § 51 a § 52 zákona o dočasné ochraně. Tvrdí, že se svou snoubenkou, která požívá dočasnou ochranu v České republice, žil na Ukrajině před datem 24. 2. 2022. S ohledem na závěr, k němuž dospěl v souvislosti s vypořádáním prvního okruhu námitek, soud nemůže vejít ani na námitky uplatněné pod tímto žalobním bodem. Především je nutno připomenout, že ve smyslu § 51 a § 52 zákona o dočasné ochraně musí žadatel doložit splnění podmínek, kterými zákonodárce definoval rodinného příslušníka, resp. osobu blízkou cizince požívajícího dočasnou ochranu podle tohoto zákona. V případě žalobce není sporu o tom, že své postavení rodinného příslušníka neodvozuje od manželského svazku, nbo-li netvrdí, že je manželem cizinky, která dočasnou ochranou v České republice již disponuje. V této souvislosti je třeba poukázat na právo členského státu Evropské unie vycházet při definici rodinných příslušníků v kontextu sloučení rodiny ze svých platných vnitrostátních právních předpisů, které

upravují postavení nesezdaných párů v oblasti cizineckého práva [viz článek 2 odst. 4 písm. a) rozhodnutí Rady 2022/382]. Zákon č. 326/1999 Sb. v tomto ohledu považuje za rodinného příslušníka cizince toliko jeho manžela, nikoli osobu žijící s cizincem v trvalém neformálním svazku (viz § 42a zákona č. 326/1999 Sb.). Žalovaný též správně poznamenal, že trvalé neformální soužití osob je relevantní vazbou pro získání pobytového oprávnění pouze v případě občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků (viz § 15a zákona č. 326/1999 Sb.), což není případ žalobce. Dílčí námitka směřující k rovnému posuzování neformálních a manželských svazků proto neobstojí. Soud dále zdůrazňuje, že i udělení dočasné ochrany za účelem sloučení rodiny je podmíněno tím, aby manželství či jiný vztah k osobě cizince požívajícího dočasné ochrany existoval v rozhodném okamžiku, tj. v době, kdy nastaly skutečnosti odůvodňující poskytnutí dočasné ochrany. Z uvedeného plyne, že relevantní nemohou být okolnosti, které nastaly či mají nastat až po rozhodném okamžiku, jímž je v předmětné věci datum 24. 2. 2022. Žalobcova argumentace týkající se údajných těžkostí při vyřizování úředních formalit v souvislosti s uzavřením manželství se tak mýlí s podstatou věci. Řečeno jinak, sňatek, který žalobce se svou snoubenkou případně uzavrou, nemůže nic změnit na tom, že toto manželství neexistovalo ke dni 24. 2. 2022 [viz § 51 odst. 2 písm. a) zákona o dočasné ochraně *a contrario*]. Žalobce tedy v obecné rovině mohl prokazovat existenci trvalého soužití mezi ním a jeho snoubenkou ve smyslu § 51 odst. 2 písm. d) zákona o dočasné ochraně jako soužití mezi druhem a družkou, případně podle § 52 zákona o dočasné ochraně jako osoba blízká, jíž svědčí důvody zvláštního zřetele hodné, resp. jako jiný blízký příbuzný, jenž je zcela či z větší části závislý na své snoubence ve smyslu článku 2 odst. 4 písm. c) rozhodnutí Rady 2022/382. Ve všech uvedených případech však musela být splněna kumulativní podmínka existence trvalého soužití (trvalého pobytu na Ukrajině) před 24. 2. 2022. Jak již soud konstatoval výše, žalobce se v rozhodném období, resp. k datu 24. 2. 2022 na Ukrajině fakticky nezdržoval, neboť pobýval, byť za účelem pracovním, na území Polské republiky. Nemohl proto současně trvale žít (pobývat) na Ukrajině se svou snoubenkou, a splnit tak jednu z obligatorních podmínek pro udělení dočasné ochrany za účelem sloučení rodiny.

28. Nutno dodat, že žalobce neprokázal ani existenci důvodů hodných zvláštního zřetele, resp. okolností, z nichž by měla plynout jeho významná závislost na snoubence. Žalobce se v tomto směru omezil v zásadě jen na tvrzení, že se svou snoubenkou chtějí rozvíjet svůj vztah a že měly být zohledněny blíže nespecifikované emoční prvky v jejich vztahu z pohledu posouzení závislosti žalobce na jeho snoubence. Z takto stroze pojatého odůvodnění okolností, jež by měly být hodnoceny jako důvody hodné zvláštního zřetele či jako skutečnosti prokazující míru, v jaké je žalobce závislý na své snoubence, však nelze dovozovat naplnění zákonných podmínek pro udělení dočasné ochrany. Je zřejmé, že důvody zvláštního zřetele hodné či závislost blízkého příbuzného na osobě, která je držitelkou dočasné ochrany, musí představovat výjimečné okolnosti, které se vymykají obvyklé podobě vztahů. Pokud by zákonodárce, resp. členské státy Evropské unie zamýšlely zahrnout do kategorie rodinných příslušníků bez dalšího každého, kdo je na základě pouhého prohlášení citově vázán k osobě, které svědčí právo dočasné ochrany, postačilo by prokázání existence trvalého soužití těchto osob bez splnění dalších podmínek.

29. Nelze též přehlížet, že žalobce v podstatě sám definoval vztah se svou snoubenkou jako vztah, který svým charakterem odpovídá vztahu druha a družky, tj. dosud

nesezdaného páru. Nedoložil však vedle podmínky trvalého soužití před, resp. ke dni 24. 2. 2022, že jejich soužití bylo k uvedenému okamžiku natolik intenzivní a vykazovalo takovou kvalitu, že by újma způsobená jedné osobě byla druhou důvodně pociťována za újmu vlastní. Pro úplnost je třeba dodat, že posouzení uvedené podmínky nemůže být založeno pouze na subjektivním prvku, tj. na pouhém přesvědčení určité osoby, nýbrž musí být hodnoceno z objektivního hlediska. Žalobce nicméně v tomto ohledu nic konkrétního ani netvrdil, natož aby to prokázal. Naopak lze mít jisté pochybnosti o intenzitě vzájemného soužití žalobce a jeho snoubenky, pokud toto soužití, které započalo v září 2021, bylo přerušováno opakovanými déle trvajícími pracovními výjezdy žalobce (případně i jeho snoubenky) do zahraničí. Lze se také pozastavit nad tím, že žalobce měl se svou snoubenkou trvale žít současně na dvou adresách, které však byly od sebe vzdáleny 180 km, jak uvedlo Ministerstvo vnitra v informaci o důvodech neudělení dočasné ochrany ze dne 6. 2. 2023. Pokud se pak žalobce dovolává aplikace § 52 zákona o dočasné ochraně, je tím spíše nasnadě, aby prokázal, jakého charakteru měl být jeho vztah ke snoubence, pakliže tento vztah nebyl vztahem druha a družky ve smyslu § 51 odst. 2 písm. d) zákona o dočasné ochraně. Důvody zvláštního zřetele hodné by tak v případě žalobce měly především ozřejmit to, že žalobce se ocitl v postavení osoby, která je z konkrétního závažného důvodu osobou závislou na soužití se svou snoubenkou. I v této souvislosti si nelze nepoložit otázku, z jakého důvodu žalobce podal žádost o dočasnou ochranu až několik měsíců poté, kdy tuto ochranu získala jeho snoubenka.

30. Soud nepřisvědčil žádné ze žalobních námitek, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl. Za splnění podmínek podle § 51 odst. 1 s.ř.s. tak učinil bez nařízení jednání.
31. Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly.
32. Soud neuložil osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost a neshledal ani důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by jí mohl přiznat právo náhradu dalších nákladů řízení. Proto v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s. ve třetím výroku rozsudku rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

Praha 27. března 2024

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.